

# Kulttuuri ja luovat alat matkailun elinvoimana

Kulttuuri ja luovat alat eivät ole matkailussa pelkkä lisä, vaan ne ovat yhä useammin syy matkustaa. Sillanrakentajat-hankkeen TÄRKEÄ PÄIVÄ -tapahtuma, joka järjestettiin 13 – 14.4.2026 Kuopiossa, muistutti ajankohtaisesta kysymyksestä: miten kulttuuri voi rakentaa alueiden elinvoimaa, vetovoimaa ja merkitystä muuttuvassa maailmassa?

## Kulttuuri ehkäisee alueellista eriytymistä

Yksi seminaarin keskeinen viesti oli selkeä: alueellinen eriytyminen ei ole väistämätöntä, ellei siihen aktiivisesti puututa. Kulttuuri on tässä työssä keskeinen väline.

Kulttuuritoiminta luo identiteettiä, yhteisöllisyyttä ja vetovoimaa eli tekijöitä, jotka vaikuttavat suoraan siihen, miksi ihmiset matkustavat johonkin paikkaan ja miksi he myös haluavat jäädä sinne. Historiallisesti esimerkiksi Kaustisen kansanmusiikkijuhlien kaltaiset kulttuuritapahtumat ovat syntyneet tarpeesta: halusta torjua maaseudun henkistä lamaa, vahvistaa yhteenkuuluvuutta ja tehdä oma kulttuuriperintö näkyväksi.

Tämä sama logiikka toimii yhä matkailussa. Matkailija ei etsi vain maisemaa, vaan hän etsii merkitystä.



Kuva: Pixabay

## **Verkostot ovat kulttuurimatkailun selkäranka**

Lapin taideverkoston Jonna Leppäsen (Hiljaisuus ry) esitys toi esiin tärkeän näkökulman: kulttuuri ei synny yksin, vaan verkostoissa. Lapissa kulttuuritoimijoiden kartoitus on osoittanut, että alueella toimii laaja, monimuotoinen ja korkeasti koulutettu joukko ammattilaisia. Peräti 81,8 % toimijoista oli korkeakoulutettuja, joka on selvästi yli alueen keskiarvon.

Tämä osaaminen on matkailun kannalta valtava voimavara. Se mahdollistaa laadukkaat elämykset, tapahtumat ja sisällöt, joita nykypäivän matkailijat arvostavat. Samalla kartoitus paljasti kehittämistarpeen: vain noin viidesosa toimijoista toimii kulttuurimatkailussa. Tämä kertoo siitä, että potentiaalia on paljon käyttämättä ja yhteistyötä matkailutoimijoiden kanssa voidaan vahvistaa merkittävästi.

Juuri tässä verkostojen yhteen saattamisessa Sillanrakentajat-hankkeen kaltainen toiminta on ollut keskeistä, koska se on tuonut toimijat yhteen. Myös Elämys- ja ohjelmapalvelujen kehittäminen Pohjois-Savossa pyrkii samaan.

## **Monialaisuus tuo uusia matkailuelämyksiä**

Yksi kiinnostavimmista havainnoista on kulttuurialan monialaisuus. Suurin osa toimijoista ei keskity vain yhteen tekemisen tapaan, vaan yhdistää taiteen tekemistä, tapahtumatuotantoa ja asiantuntijatyötä. Matkailun näkökulmasta tämä on suuri mahdollisuus. Se tarkoittaa elämyksiä, joissa yhdistyvät eri taiteenlajit ja festivaaleja, jotka tarjoavat muutakin kuin ohjelmaa ja palveluja, ja joissa korostuu paikallinen tarina ja osaaminen.

Monialaisuus tekee kulttuurista joustavan kumppanin matkailulle, koska se pystyy mukautumaan erilaisiin kohderyhmiin ja sesonkeihin.



Kuva: Karoliina Gavrilov

Kuvassa Artisti ja laulaja-lauluntekijä Niina Annika

## **Kulttuuri rakentaa paikan ainutlaatuisuutta**

Globalisoituvassa maailmassa matkailu perustuu yhä enemmän erottuvuuteen. Seminaarissa korostui ajatus siitä, että kulttuuri tarjoaa välineet oman erityisyyden

tunnistamiseen ja sanoittamiseen. Kun alue tunnistaa oman kulttuuriperintönsä, nykyiset luovat tekijänsä ja niiden yhdistelmät, se pystyy rakentamaan matkailulle sisältöjä, joita ei voi kopioida muualle. Tämä koskee erityisesti alueita, jotka eivät kilpaile suurilla volyyymeilla vaan merkityksellisillä kokemuksilla.

### **Kulttuurimatkailu on tulevaisuuden kasvualusta**

Kulttuuri- ja matkailualan yhteensovittaminen ei ole vain kehittämistoimi, vaan se on strateginen valinta. Valtion tasolla taiteen ja kulttuurin rahoitusta tarkastellaan yhä enemmän vaikuttavuuden näkökulmasta. Tämä tarkoittaa, että myös matkailuun liittyvät vaikutukset – alueellinen elinvoima, työllisyys ja vetovoima – korostuvat. Kun kulttuuri nähdään investointina eikä kulueränä, sen merkitys matkailussa kasvaa entisestään.

### **Sillanrakentajat – nimi, joka kertoo olennaisen**

Sillanrakentajat-hankkeen ydin on nimessä: **se rakentaa yhteyksiä**. Se rakentaa siltoja kulttuurin ja matkailun välille, paikallisten toimijoiden välille, perinteen ja uuden luovuuden välille ja ennen kaikkea se rakentaa siltoja paikan ja matkailijan välille.

### **Lopuksi**

Kulttuuri ei ole matkailun sivurooli – se on sen syvin sisältö. Kun kulttuuritoimijat, verkostot ja matkailu löytävät toisensa, syntyy jotain enemmän kuin palvelu: syntyy kokemus, joka jää mieleen. Ja juuri niitä kokemuksia tulevaisuuden matkailu tarvitsee.



Kuva: Siilinjärven teatteri

Kirjoittanut Maija Rissanen

**SAVONIA**

**SAVON**  
AMMATTIOPISTO



Euroopan unionin  
osarahoittama



Pohjois-Savon liitto